

УДК 821.111-311.6.09

Сизоненко Н.А., аспірантка Київського національного лінгвістичного університету

Постмодерне переосмислення топосу зустрічі Старого та Нового світів у романі Дж. Вінтерсон “Якої статі вишня?”

Стаття присвячена постмодерному історіографічному роману як точці перетину історії та літератури в контексті постмодерної сучасності з властивою їй епістемологічною невпевністю, ідеологією плюралізму та визнанням розбіжностей. Метою статті є дослідження постмодерного переосмислення і переписування зустрічі двох світів, культур і дискурсів у романі британської письменниці Дж. Вінтерсон “Якої статі вишня?”. В романі відбувається гра з минулим Англії, зокрема періодом освоєння Англією американських земель, та художньо зображується взаємовплив культур. “Якої статі вишня?” є яскравим прикладом текстуалізації контактів у культурному просторі загалом та художньому тексті зокрема.

The article deals with postmodern historiographic metafiction as intersection of literature and history in the context of postmodernity with its epistemological indeterminacy and pluralistic ideology. The article is aimed at exploring postmodern re-writing and re-thinking of the encounter between the Old and the New Worlds, cultures and discourses in the novel by British writer J. Winterson Sexing the Cherry. The novel depicts the interaction between cultures playing with historical background of the period when England domesticated the lands of the New World. Sexing the Cherry is a vivid example of textualization of contacts in fiction and cultural space.

Стаття присвячена постмодерному історіографічному роману як локусу перетину історії та літератури в контексті постмодерної сучасності з властивою їй епістемологічною невпевністю, ідеологією плюралізму та визнанням розбіжностей. Дослідження різних художніх варіантів постмодерністського переписування історії займалися Лінда Хатчон, Сюзанна Онега, Річард Тодд, Елізабет Уесселінг, Морін Даффі, Валентайн Каннінгем та ін. Метою статті є дослідження постмодерного переосмислення й переписування зустрічі двох світів, культур і дискурсів. Предметом є роман британської письменниці Дж. Вінтерсон “Якої статі вишня?”. Манера авторки може видатися дещо різкою, навіть грубою, але, можливо, це є її викликом “ввічливості”, яка превалює в жіночому письмі Великобританії [14; 347]. У своїх романах вона не тільки змушує нас прислухатися до “традиційно не почутих жіночих голосів”, але й домішує до історичної обстановки фантастичні та міфічні моменти. Її творам значною мірою притаманні поліморфізм та андрогінність, які, за Хассаном, є одними з характерних рис постмодернізму.

У романі відбувається гра з минулим Англії, зокрема, подіями Громадянської війни XVII ст. Окрім цього, авторка значну увагу приділяє періоду освоєння Англією американських земель

та художньо зображує взаємовплив культур. “Якої статі вишня?” є яскравим прикладом текстуалізації контактів у культурному просторі загалом та художньому тексті зокрема.

“На карті Атлантики – це три великі течії, повітряні й морські, три розлогі еліпси. Для того, щоб по ній плавати без витрати зусиль, досить розумно використати напрями течій і вітру: тоді вони приведуть вас до місця призначення...” [3; 348]. Так трапилося з Колумбом, і відтоді на службу людині були поставлені моря й простори світу. Простір – це виснажлива протяглість, і “...попервах навіть спостерігалася певна безпорадність, своєрідна немічність Європи перед обличчям надлюдського завдання...” [3; 34-7]. На те, щоб відтворити себе на тому боці Атлантики, Старому світові знадобилися століття. “В житті всіх інших суспільств вплив Заходу мало-помалу перетворився на визначальну соціальну силу” [9; 143].

Зазвичай, зустріч двох світів зображувалася в рамках першовідкриття, завоювання та поневолення. В добу постмодерну, коли під перегляд потрапили всі узвичаєні істини, значною мірою було переосмислено значення перших контактів між європейцями та корінним населенням американського континенту. В плані потракування завоювання та поневолення серйозних змін не

відбулося, а от феномен першовідкриття переглядався з огляду на мовні бар'єри, культурні кордони та різність дискурсів двох сторін контакту. "Найвідчутнішим знаком неповноти осягнення світу під час перших подорожей була неможливість зрозуміти чи бути зрозумілим" [11; 24]. Відчуваючи культурний шок від несхожості культур, європейці використовували звичні інтелектуальні концепти для вписування цілого континенту до власної історії та дискурсу.

Будь-яка людина живе переважно в рамках власного досвіду, тому з часом вона опиняється в пастці своїх здобутків та знань. Перші дослідники Америки були, як правило, малограмотними, і навіть серед "прокладачів шляхів" рідко зустрічалися ті, хто володів пером. Свій досвід вони нав'язували корінному населенню, не маючи змоги зафіксувати досвід та знання іншої сторони діалогу. Малограмотність призвела до переваги матеріальних артефактів над літерами, а іноді траплялося, що навіть освічені люди надавали перевагу речам перед текстами. "15 березня 1493 року... Колумб привіз до Іспанії звістку про відкриття ним нових земель на Заході, декількох небачених ще в Європі островитян, дивні рослини, плоди та п'р'я дивовижних птахів" [6; 23].

Один із засновників "нового історизму" С.Грінблатт, досліджуючи перші зустрічі Старого та Нового світів через нове прочитання документів того часу, постійно наголошує на бажанні отримати матеріальне свідчення контакту. Так, англійський дослідник Півночі XVI ст. капітан Фробішер під час свого плавання насильно захопив ескімоса, котрий став найціннішим надбанням експедиції. Незважаючи на взаємне нерозуміння, ескімоса як тварину показували елизаветинцям у клітці, і він "перетворився на матеріальний доказ існування Іншого" [11; 112].

Зазвичай, зоною зустрічі двох дискурсів виступав Новий світ з усіма його дивовижними для європейців речами, на які з подивом дивилися мешканці Старого світу, перебуваючи там. Дж.Вінтерсон зміщує акценти, й події Громадянської війни в Англії переплітаються із проникненням в метрополію відомостей про нові землі та їх матеріальних підтверджень. Початок книги описує добу пізнього Ренесансу, епоху, коли люди вважали, що знанням немає меж, визначалися невичерпною допитливістю і схилилися перед людським розумом. Духовне розкріпачення людини підготувало її до віри у власні сили і дало змогу ставитися до навколишнього світу з оптимізмом та цікавістю. Пошуки нових земель, що набули в цей час небувалого розмаху, якоюсь мірою продовжували традиції хрестових походів середньовіччя. "Хрестові походи показали всім європейцям, яким великим є світ, а також збудили скрізь авантюристичну при-

страсть до подорожей. Важко визначити точно момент, коли схильність до мандрювань об'єдналася з жадобою знань або навіть повністю підкорилася останній..." [4; 248].

Великі географічні відкриття незмірно розсунули кордони існуючого відомого світу, який одразу зробився в 10 разів більшим, і тепер майже вся земна куля лежала перед очима європейця. Як зазначав один з найзнаменитіших істориків нашого часу, А.Тойнбі, відбулася багатозначна і драматична зустріч Заходу з рештою світу. Англійці знову почали виходити за межі свого острова, але цього разу не під проводом короля, озброєні луком, для того, щоб завоювати древню європейську культуру, а з плугом та сокирою, щоб заснувати нову цивілізацію серед дикої природи [15; 208].

Як зазначають культурологи, "...ми бачимо так, як нам дозволяє наша культура. Настанова на нове, незвідане тільки народжувалася, і в свідомості епохи превалювала презумпція відомого, тобто вважалося, що невідоме має бути схожим на відоме – і це було не стільки ясно вираженим переконанням, скільки настановою розуму." [10; 109] Ця теза реалізується в тексті роману, коли героїня роману, Дресирувальниця, йде подивитися на незнайомий плід – банан, представлений містером Джонсоном, знавцем трав.

Протагоністка отримала таке прізвисько через те, що займалася дресированням бійцівських собак, чим заробляла собі на хліб. Вона зображена як жінка гігантських розмірів, котра в силу фізіологічних особливостей не могла мати статевого стосунків із чоловіками. Дресирувальниця має крюк замість правої руки і великий словник нецензурщини, яким залюбки користується; вона – здорова потвора, що засмоктує чоловіків під час статевих актів: до історичного та міфічного домішуються фрейдистські мотиви. Мистика йде в парі з доволі химерним натуралізмом. Тому-то екзотичний фрукт і бачиться нею через призму власного досвіду як символ невгамовного бажання: "...я клянусь, що він не нагадував нічого, окрім статевих органів жителя Сходу. Він був жовтим, з сіривато-синіми крапками. Банан? Що то таке? "Така штука ніколи не росла в Раю, – сказала я впевнено... – він або намальований, або хворий". Джонсон якомога голосніше прокричав: "Це не те, що ви подумали, це фрукт з дерева. Його треба очищати та їсти!" Оразу ж після цього всі глядачі зблывали" [17; 12-13].

Як бачимо, умовності зображення зустрічі з новим збережені лише частково. Фрукт презентує людина, пов'язана з ботанікою, що на той час було майже пересічним явищем – згадки, описи, замальовки робили люди освічені, переважно французи та англійці. Проте в тексті немає звичного подиву, який завжди супроводжу-

вав європейців під час освоєння нового, коли всі враження передавалися через позитивні підсилювальні епітети “райськи-чудовий”, “прекрасний”, “на диво гарний”, “чарівний”. У середні віки образ далеких земель був прямою метафорою раю, пізніше подвоївся: це і диявольський світ, і рай земний. Нововідкриті землі одразу ж здалися земним раєм, тим паче що в своїх останніх записках хворий Адмірал Моря-океану прийшов до висновку, що він відкрив морський шлях до раю. Оскільки перед нами рай, він має бути по-райському гарним. “Однак уявлення про рай вже не були актуальними для кінця XVI ст., хоча неактуальними вони були на рівні віри в нього чи знання про нього, проте цілком діючими на рівні несвідомого” [10; 115].

У вищезгаданому уривку з роману Вінтерсон маємо згадки про рай, проте з часом ці мотиви, як і мотиви золотого віку, втратили свої теологічні та квазі-історичні обґрунтування. Саме тому протагоністка сумнівається в правдоподібності банана, але зі своєї свідомості вона не здатна викинути уявлення, що Бермуди розташовані десь біля раю. Для іншого героя книги, Джордана, зустріч із бананом перевернула весь його внутрішній світ. “Коли я був малий, мама водила мене подивитися на велике чудо. Це був приблизно 1633 рік, я думаю, і до цього банан жодного разу не привозили до Англії. Якийсь чоловік тримав його над головою. Він був жовтим, з коричневими цяточками, і коли я поглянув на нього, я побачив дерево, і узбережжя, і птахів з широкими крилами над білими хвилями” [17; 100].

Перед нами типове сприйняття невідомого, нового людиною Ренесансу. Європейці бачили не скільки те, що вони бачили, а скоріш те, що вони собі уявляли. Дослідники символіки тієї епохи, Дж.Меннінг та Д.Расселл, вважають за необхідне розрізняти сприйняття як фізико-біологічний процес та бачення як соціально обумовлене та сконструйоване пізнання. Оптично-біологічна перцепція може створювати “природні” образи, однак ми не маємо жодного шансу побачити ці образи в їх природності, оскільки наше бачення працює згідно з соціально обумовленими правилами [12, XI; 13, 78]. Так, для малого Джордана образ банана злився з образом моря, нових земель і птаха, що є уособленням подорожі. Авторка зображує цей випадок очима дорослого, хоча героєм тоді було лише три роки. Дитина здатна сприйняти чудо, але зрозуміти його вплив на подальше життя може лише дорослий. Джордан виріс і став дослідником далеких земель. Окрім жаги незвіданого, для нього важливим було привезти зі своїх подорожей щось, “що мало значення”.

Описуючи подорожі Джордана, Вінтерсон художньо переписує згадки про нові землі, зано-

товані мандрівниками пізнього Ренесансу. Міця, які відвідує Джордан, мають символічне значення. Свого часу Дж.Свіфт у “Мандрах Гулівера” через злиття реальності, сатири на неї та розповідей про фантастичні подорожі створив власний світ, який був метафоричним зображенням тогочасної Англії. Дж.Вінтерсон, домішуючи фантастику до реальності, створює власний хронотоп. На думку Р.Тодда, фантастичні сюжети авторки є рідкісним для Великобританії прикладом магічного реалізму, який зазвичай асоціюється з Латинською Америкою [14, 347].

Мобільність індіанців зображується через образ міста, мешканці якого примирили два бажання в своєму житті, а саме – залишатися на одному місці й покинути його назавжди. Такі дві моделі буття визначають розуміння людьми свого минулого, теперішнього і майбутнього. “Походження цих двох архетипів сприйняття часу... може бути пояснене на основі концепції французького етнологіста А.Леруа-Гурана про зв'язок між способом життя первісних людей та типами їхнього сприйняття просторово-часових реалій. Згідно з нею існують два типи сприйняття навколишнього світу: динамічне (маршрутне), пов'язане з рухом через простір, та статичне (радіальне) – сприйняття простору у вигляді концентричних кіл, що згасають на обрії” [7; 18].

Багатомовність американського континенту перетворюється на образ міста, де кожне слово отримує матеріальну форму, начебто вимагаючи права на існування, і відправляється в мандри над будівлями. Слова з усіх сил противилися стиранню, як свого часу корінне населення нововідкритого континенту протівилося процесу замовчування свого існування, особливо якщо взяти до уваги відсутність у них письма: “Різниця між людьми, котрі мають письмо, і між тими, що не мають, ...стала вирішальною в дискурсі Нового світу” [11; 57].

Іншим дивовижним фруктом, завезеним в Англію, був ананас. У романі Джордан привіз його після тринадцяти років мандрів по світу: “Сьогодні прибув ананас. Джордан ніс його в руках, неначе то було жовте немовля; ...він вирішив розрізати його навпіл. Він ще не встиг навіть нагострити ножа, коли містер Роуз, королівський садівник, простягся на столі, благаючи розрізати себе навпіл замість ананасу. Всі, хто були на святі, зареготали, а король... попросив містера Роуза зачекати зі своєю жертвою. Врешті-решт, це ж лише фрукт. Зачувши ці слова, містер Роуз вистромив голову між тарілок і нагадав зібранню, що це історична подія” [17; 10-4]. Важливість цього випадку письменниця підкреслює через використання активного стану дієслова: ананас не привезли, а він прибув. Вона також подає опис картини, на якій садівник

представляє королю ананас, чим зберігає історичну важливість події. У той же час авторка ніби переписує картину, оскільки з полотна невідомо, хто справжній герой, адже не містер Роуз привіз фрукт до Англії. Маргіналізована до цього фігура мирного дивакуватого першовідкривача-дослідника виводиться на роль головного героя роману.

Перші поселенці в Новій Англії та Вірджинії вже сповістили метрополії про умови життя, флору та фауну нових земель у літературі заохочування ("promotion literature"), де основною метою славослов'я на адресу благодатної природи було залучення якомога більшої кількості поселенців до колонії: ідеологічні мотиви глибоко приховані за переднім планом описів дивовижних звірів та рослин. Вінтерсон пропонує нам власну картину сприйняття новизни в Європі, коли увага центрується не на владі та політиці, а на знайомстві з природою та її освоєнні. На думку Ф.Броделя, іноді навіть запах національних страв може воскресити в пам'яті обличчя цілої цивілізації [2; 42]. Так і в випадках з бананом і ананасом, коли за ботанічними екзотами бовваніли далекі культури, землі, цивілізації.

Симбіоз, гібридизацію надбань двох світів показано в романі через процес прищеплення вишні, проведений Джорданом. Це мистецтво так його вразило, що він подумки мріє про прищеплення на себе чогось від свого вчителя і того нового безмежного світу, який відкривається перед ним у мандрах. Він є уособленням ренесансної людини з його пристрасстю до подорожей, до всього нового, до дивних міст, які не викликають його подиву. Його не лякає безмежність океану та світу. Він не жахається того, що деякі міста можуть рухатися, що вони існують в одному часовому просторі й не існують в іншому, що в одних містах на небі слова замість хмар, а в інших найсуворіший злочин – кохання.

Дресирувальниця – інший тип ренесансної людини. Вона теж цінує знання та новизну, але не в такій мірі, як її прийомний син. Її час був трагічним часом. Відбувалися колосальні зміни в суспільстві, ламалися феодальні засади. Це все обернулося затяжними війнами, важкою боротьбою між старими і новими силами, в якій вона взяла участь. Історичний конфлікт роялістів-кавалерів та "круглоголових" пуритан є за своєю суттю чоловічим, але Вінтерсон надає йому іншої статі, залучаючи до нього Дресирувальницю, яка виступає на боці Стюартів. Р.Тодд вважає, що її участь у війні саме на королівському боці є утвердженням сили колись зруйнованого, а через деякий час поновленого порядку [14; 348].

Таким чином пізнє Відродження представлено нам з двох точок зору, які настільки переплітаються між собою, створюючи двошарову роз-

повідь, що ми іноді запитуємо себе: чий це текст, Дресирувальниці чи Джордана. Тим паче, що стиль письма, притаманний їм, буде легко впізнаватися читачем лише згодом. Вінтерсон часто використовує власний займенник "я", уникаючи вказівок на імена: прийом, який можна пояснити бажанням більш суб'єктивізувати мовлення персонажа. Тому поліграфічні образи банана для Дресирувальниці та ананаса для Джордана, що завжди передують оповіді, здаються досить слушними для читацького співвіднесення тексту та його продуцента. Н.О.Соловійова зауважує: "Постмодерністське мистецтво надзвичайно еклектичне: воно може використовувати живописні та поліграфічні ефекти та образи" [8; 62]. Фрукти як метафоричні символи невгамованого бажання уособлюють пошуки протагоністами своєї другої половини, що, за давньогрецьким міфом, має бути представником іншої статі.

Значення даних символів зростає в останній частині роману з досить розмитим хронотопом – "Деякі роки по тому". Варто зазначити, що до цього рік і місце подій вказувалися мало не на початку кожного розділу тексту. На останніх сторінках описуються події сьогодення і вже в Сполучених Штатах Америки. Зрештою, що значать три століття в порівнянні з історичним часом? Дійсно, лише кілька років.

Ми бачимо ананас і банан, розрізані навпіл. Першою йде розповідь Джордана, і ми раптом розуміємо, що це не Джордан! Схожий стиль, схожий символ, але події розповідають про сучасність, і хлопчика звать Ніколас Джордан, він хоче служити на флоті, бути героєм, цікавиться, як почуваш себе, коли привозиш додому щось нове. Коли настає черга розповіді Дресирувальниці, ми не дивуємося розрізаному бананові, а перша фраза багато робить зрозумілим: "Я жінка, яка втрачає розум. Я жінка, яка має галюцинації. Я уявляю, що я здоровенна, грубезна гігантша..." [17; 122].

Розщеплення свідомості, дифузія – явище множинності позицій в історії представлення. Людина постмодерної сучасності втягнута в події далекого минулого, контексту уявного, проте можливого для реалізації своїх намірів та ідей. Ті події могли наснитися або бути галюцинаціями, але основне в них – розмір. Завдячуючи своїм гігантським розмірам, жінка могла правити правосуддя в минулому і уявити можливість цього в теперішньому. "На жаль, не існує раблезіанських вимірів для гніву" [17; 124]. Її гнів спрямований супроти промислових гігантів, що забруднюють навколишнє середовище. Ренесансне зацікавлення ботанікою, травами та медичними препаратами розвинулося в професію хіміка, якою оволоділа дівчина, котра в мареннях бачить себе Дресирувальницею. Прагматичне ставлення до природи поселенців Нового сві-

ту трансформувалося в поступове її ігнорування та десакралізацію. Англія, яка на середину XVI-I ст., після першої індустріальної революції, перетворилася на найвпливовішу державу Європи, разом із пуританськими засадами експортувала в колонії політику безжального завоювання, підкорення та освоєння нових земель. Як зазначав А.Тойнбі, починаючи з другої половини XVII ст., Захід загалом мав таку приголомшливу перевагу в силі над рештою світу, що за межами власного кола західні держави й справді могли ні з ким не рахуватися [9; 143].

З огляду на це стає зрозуміло, чому в романі Вінтерсон Дресирувальниця, проживаючи насправді в Америці XX ст., марить про Англію XVII ст. Саме там вона вбачає коріння формування держави, в якій "...уява цілого народу спрямована в суто кількісний бік" [5; 63]. Тому, на думку Вебера, капіталістичний, господарчий лад – це колосальний космос, у який кожна окрема людина закинута від народження і межі якого як окремих індивідів змінити не вільно [5; 51]. Таким є сьогоденне американське суспільство, з яким бореться протагоністка, невдало атакуючи уособлення багатства та влади – фабрику Кока-Коли та Пентагон. У двох останніх розповідях ми бачимо символи Дресирувальниці й Джордана, банан і ананас, знову цілими. Оповідачі знайшли себе, як це трапилося з мандрівником і дослідником, котрий у диму Лондонської пожежі натрапив на своє власне обличчя: для того, щоб стати повним, треба знайти половинку себе, свої думки, свій світ.

Література

1. Бейклесс Дж. Америка глазами первооткрывателей. – М.: Прогресс, 1969. – 408 с.
2. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII. Том 1. Структура повсякденності: можливе і неможливе. – К.: Основи, 1995. – 543 с.
3. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV-XVIII ст. Том 3. Час світу. – К.: Основи, 1998. – 631 с.
4. Буркхардт Я. Культура Італії в епоху Відродження. – М.: Интрада, 1996. – 528 с.
5. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. – К.: Основи, 1994. – 261 с.
6. Магидович И.П., Магидович В.И. Очерки по истории географических открытий. В 5-ти т. Т. 2. Великие географические открытия (конец XV – середина XVII в.). – М.: Просвещение, 1983. – 399 с.
7. Павленко Ю.В. Історія світової цивілізації: Соціокультурний розвиток людства. – К.: Либідь, 2001. – 360 с.
8. Соловьева Н.А. Вызов романтизму в постмодернистском британском Романае // Вестник Московского университета. – 2000. – Сер. 9. Филология. – №1. – С. 53-67.
9. Тойнбі А. Дослідження історії. Том 2. – Київ.: Основи, 1995. – 406 с.
10. Харитонович Д.Э. Mundus Novus. Первоздан-

Таким чином, дослідивши елементи постмодерного переписування топосу зустрічі Старого та Нового світів у романі Дженетт Вінтерсон, можемо визначити, як змінено стереотипні контактні зони даного мотиву:

- 1) акценти з нововідкритих земель зміщені на Старий світ і сприйняття іншості європейцями на їх власній території;
- 2) авторка назвала свій твір "романом-перехрещенням часу", у контексті статті він набуває статусу "роману-перехрещення цивілізацій";
- 3) образ першовідкривача як завойовника й поселенця змінено на образ дослідника;
- 4) контактна зона набуває розвитку не лише в просторовій експансії, але й у часовій через зображення наслідків прагматичного й бездумного освоєння природи європейцями на новому континенті.

Закінчити хотілося б словами самої авторки, які суголосять постмодерній концепції історії: "Всі мої книги маніпулюють часом у спробі звільнити розум від впливу сили тяжіння. Сучасність, наше життя роблять цю силу набагато важчою, а я намагаюсь впустити більше світла і повітря, коли уявно зміщуюся в сторону. ...Ми ніколи не були в минулому і ніколи туди не потрапимо. Я ніколи не визнавала минуле як документ, воно скоріш нагадує мені кімнату-звалище, повну старого одягу і дивних сувенірів. Існує стільки оповідок, стільки існує здогадок" [16].

ная природа глазами человека эпохи Возрождения // Природа в культуре Возрождения. – М.: Наука, 1992. – С. 107-119.

11. Greenblatt S. Marvellous Possessions. The Wonder of the New World. – Oxford: Clarendon Press, 1991. – 202 p.
12. Manning J. Renaissance and Baroque Symbol Theory: Some Introductory Questions and Problems// Aspects of Renaissance and Baroque Symbol Theory, 1500-1700. – New York: AMS, 1999. – P. XI-XXII.
13. Russell D. Perceiving, Seeing and Meaning: Emblems and Some Approaches to Reading Early Modern Culture// Aspects of Renaissance and Baroque Symbol Theory, 1500-1700. – New York: AMS, 1999. – P. 77-92.
14. Todd, Richard. Postmodernism in the United Kingdom and the republic of Ireland // International Postmodernism: Theory and Literary Practice. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins Publishing Co, 1997. – P. 337-351.
15. Trevelyan G.M. English Social History. A Survey of Six Centuries. – London: Book Club Associates, 1973. – 628 p.
16. <http://www.jeanettewinterson.com>
17. Winterson J. Sexing the Cherry. – London: Vintage, 2001. – 144 p.